

Verkade

Ondernemersgeslacht in Zaandam in de 19e en 20e eeuw.

De stichter van het familiebedrijf van [Koninklijke Verkade NV](#) Ericus Gerhardus Verkade (1835-1907) werd in Vlaardingen geboren als jongste in een gezin met vier kinderen van de notaris Ericus Gerhardus Verkade (1801-1835) en de Zaanse Geertruida van Gelder (1799-1851). Een maand voor zijn geboorte was zijn vader overleden. Zijn moeder Geertruida verhuisde in 1812 naar haar geboortestreek, waar ze in 1845 hertrouwde met Jan Keg (1798-1857) graanfactor en olieslager in Zaandam.

Ericus kon het slecht met zijn stiefvader vinden en werd naar een kostschool gestuurd.

- zus Deborah Geertruida (1828-1904) trouwde met Teewis Duyvis (1825-1875),
- zus Petronella Leonarda (1832-1893) trouwde met Jacob Duyvis (1832-1908),
- oudere broer Pieter Verkade (1830-1905) werd geneesheer en trouwde met Maartje van de Stadt (1832-1907).

Ericus huwde Trijntje Smit (1835-1863) uit Koog aan de Zaan, die een dochter van hem kreeg waarna hij hertrouwde met Eduarda Thalia Koning (1841-1917), die twee dochters en vijf zoons kreeg.

Zijn voogd kocht in 1853 een patentoliefabriek en hij zette een handel in granen, oliehoudende zaden, raap- en lijnolie op, voornamelijk gericht op de export. In 1868 werd een stoommachine in de patentoliefabriek geplaatst, maar in 1875 brandde de fabriek af. Hij besloot, in verband met de opkomst van gas en petroleum voor verlichting, de patent-oliefabriek niet te laten herbouwen. Om zijn zoons toch een broodwinning na te laten besloot hij op 51-jarige leeftijd een stoom brood- en beschuitfabriek op te richten, die naar de in 1866 gesloopte meelmolen De Ruyter werd vernoemd. Maar ook dat ging mis. Het succes komt later pas met verpakte koek en beschuit.

- Zijn oudste zoon Ericus Gerhardus Verkade (1868-1927), gehuwd met Henriëtte Johanna Catherina van Gelder (1870-1950), ging naar Engeland om het vak te leren en kwam in 1887 zijn vader helpen, die toen zaken deed onder firma Verkade & Co. Hij werd in 1895 medefirmant, was lid van de gemeenteraad en wethouder van Zaandam, en trad in 1906 weer uit om directeur van de Gist- en Spiritusfabrieken in Delft te worden.
- Zijn tweelingbroer, [Johannes Sixtus Verkade](#) werd kunstschilder en trad later toe tot de orde der Benedictijnen.
- De derde zoon, Arnold Hendrik Verkade (1872-1952), gehuwd met Margaretha Marie Honig (geboren 1876), volgde zijn oudste broer in 1889 naar de fabriek.
- Voor de vierde zoon, [Johan Anton Eduard Verkade](#) (1875-1955), gehuwd met Anna Margaretha van de Stadt (geb. 1875), nam zijn vader een Engels octrooi over en begon hij in 1898 in Amsterdam een nachtluchten-fabriek, die in 1902 naar Zaandam werd verplaatst.
- De vijfde zoon, [Eduard Rutger Verkade](#) (1878-1961), koos ook voor een artistieke loopbaan en werd toneelspeler.

In 1910 ging Anton voor meer dan een jaar naar Engeland om de biscuitfabricage daar te leren en met zijn kennis werden in 1911 de eerste Maria's en Petit Beurre's geproduceerd. In 1917 werd de Waxine-fabricage geïntegreerd en werden de firma's omgezet in de Verkade's Fabrieken nv.

Aan het eind van de Eerste Wereldoorlog kwam de productie in moeilijkheden door gebrek aan grondstoffen. Aangezien suiker wel te krijgen was werd begonnen met de productie van suikerwerken, hetgeen zou uitgroeien tot de fabricage van toffees, caramels, mintakeps, borstplaat

en sedert 1919 ook van bonbons, hoewel deze eerst nog werden gecouvreerd met chocolade van De Paradijsvogel van [gebroeders D. & M. Grootes](#) uit Westzaan.

In 1919 werd ook een nieuwe biscuitfabriek gebouwd, terwijl in 1920 de broodproductie moest worden gestopt als gevolg van een nieuw werktijdenbesluit. De beschuitfabricage werd in een aparte ruimte ondergebracht, die in 1928 geheel werd vernieuwd. Een jaar later werd een wafelfabriek in Den Bosch overgenomen, die eerst als nv tot voortzetting der zaken C.L. Verhagen-van Oorschot onder lokale directie werd voortgezet. In 1943 werd dit bedrijf volledig bij Verkade geïntegreerd.

In 1936 trad de derde generatie aan en werd een nieuwe directie gevormd door:

- de zoons van Arnold Frans Verkade (1904-1980),
- Anna Margaretha van de Stadt (1875-1969) en
- **Arnold** Hendrik Verkade, voorlopig Arnold Jr. geb. 1909),
- de zoon van Anton, **Tom** Verkade (1905-1987) en
- de zoon van Ericus, **Jan** Verkade (1902-1970).

Een grote nieuwe chocolade- en suikerwerkenfabriek kwam in 1937 in bedrijf en in 1950 mocht de Zaandamse burgemeester Wim Thomassen Verkade het predikaat Koninklijk namens de koningin uitreiken. In datzelfde jaar ontving directeur Johan Anton Eduard Verkade de erepenning van de gemeente Zaandam vanwege het feit, dat hij na een periode van 45 jaar het bestuur van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Zaanland binnenkort zal verlaten.

In 1969 werd besloten de aandelen te certificeren en onder te brengen in een administratiekantoor, beheerd door de Stichting Verkade Trustee, terwijl de certificaten verhandelbaar werden. Hiermee verloor het bedrijf zijn specifieke karakter als familiebedrijf. Toen in 1973 bij de omvorming tot een besloten vennootschap een nieuwe directie werd samengesteld, maakten daar ook niet-familieleden deel van uit. Deze directie bestond uit:

- Arnold Hendrik Verkade (nu Sr),
- zijn zoon Arnold Hendrik Verkade Jr. (geb. 1933),
- J.B. Reichardt en mr. Tj. Wiersma.

De in 1978 benoemde president-directeur, mr. T. Wiersma, besloot op 1 augustus 1979 onverwacht voor zijn functie te bedanken na een meningsverschil met directieleden drs. J. Reichardt en Arnold Hendrik Verkade. Ondernemingsraadsleden verklaarden niet van het conflict op de hoogte te zijn. Zij vermoedden dat persoonlijke wrijving binnen de directie leidde tot een bestuurscrisis. De toen 50-jarige mr. Wiersma begon zijn loopbaan bij Verkade in 1959 als directiesecretaris. De resultaten van de koekfabriek waren de laatste jaren niet geweldig, maar gaven ook geen aanleiding tot grote bezorgdheid. Mr. Tj. Wiersma trad op 1 november 1979 toe tot de directie van Meneba Bakkerijen.

Directeur van Seaport Terminals te Rotterdam, Drs. Frederik Erik Verkade, (geb. 1947), zoon van Tom Verkade, volgde als lid van de vierde generatie, drs. J.B. Reichardt op als lid van de raad van bestuur. Drs. Reichardt koos voor pensioen. In 1991 was Erik nog de enige Verkade in de directie.

Koninklijke Verkade N.V. is sinds 1990 een dochteronderneming van het Britse voedingsmiddelenconcern United Biscuits, behorend tot de Turkse levensmiddelengigant Yıldız Holding.

From:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/> - **ZaanWiki**

Permanent link:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/doku.php?id=verkade>

Last update: **2019/05/10 15:05**

